

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13, Telefon 2440 in 2455
 Izdaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri. Večja mesečna prejemana
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din. Oglasi po ceniku, Oglase
 sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra“ v Ljubljani. Poštni številni račun št. 11.400

V času težkih preizkušenj človeka

Pot do rešitve vodi samo preko sporazuma in sloge

V svojem znamenitem govoru v državnem zboru je spregovoril nemški državni kancelar dr. Brüning težke besede: »Eno samo upanje imajo lahko vse države: da bo kriza v prihodnjih tednih in mesecih tako silovito narasla, da bo vsako nadaljnje oklevanje glede energičnih protiukrepev ustvarilo na svetu položaj, iz katerega ne bo nobenega izhoda več. Vse to državnikom, s katerimi sem v zadnjih dveh letih govoril, ni neznano. Nade nekaterih držav, da se bodo zaradi ugodnejšega položaja vsaj še nekaj časa obvarovale posledic katastrofe, polagoma, a stalno ginjejo...« Obupne in skoraj strašne so te besede šefa nemške vlade. Ali mislijo tudi francoski, angleški, ameriški in italijanski državniki tako?

Francoski politiki so za časa zadnje voljne borbe s posebnim povdarkom naglašali, da je Francija znala tudi v najtežjih časih ohraniti gospodarsko ravnotežje, da pa največja nevarnost vendar še ni minila in bodo v bližnji bodočnosti napočili še težki in usodni dnevi. Pa tudi angleški finančni minister je velikobritanskim bankirjem odkrito priznal, da bo treba silno štediti, kljub temu pa povečati tudi davke, ker samo na ta način bo mogoče vzdržati s tolikim trudom vzpostavljeno ravnotežje državnega gospodarstva. Približno enako je tudi stanje v Italiji, kjer rešuje položaj samo še spretna računarska geometrija. Iz tega sledi, da se morajo tudi tiste države, ki se jim zaenkrat še »dobro godi«, zadovoljevati le s skromnimi uspehi mašenja najnevarnejših razpok. Na splošno izboljšanje in dokončno rešitev gospodarske krize pa zaenkrat ne morejo še misliti. Toda Francija, Anglija in Amerika imajo še ogromne rezerve in naslanjajo nanje svoj optimizem. Nekaj je to, vse pa ni. Razvrednotenje angleške valute v lanskem septembru je pokazalo, da se lahko naenkrat zamajajo tudi najmočnejši finančni temelji. Spricho vsega tega zavzveni rečenica: »Bogat kakor Angleška banka!« docela drugače, manj kategorično in absolutno. Drug primer za to nam tudi Amerika, katere gospodarstvo je

doslej vedno stalo na jeklenih, ne na lončenih nogah. Kaj naj tedaj porečejo države, katerih finance so komarji napram tem slonom svetovnih velesil? So morda na boljšem?

Med obupnimi, temnimi besedami dr. Brüninga in tolažilil Chamberlaina, Hooverja in drugih torej v bistvu ni velike razlike. Vsi priznavajo, nekateri bolj, drugi manj odkrito, da je gospodarski položaj sveta silno slab in trhel. Tolažba je pri vsem tem samo ena, da se da še marsikaj popraviti in izboljšati, ker najhujše vendar še ni prišlo. Ta tolažba pa more le malo potolažiti duhovne, še manj seveda materielne skrbi. Če hočemo pogledati resnici do dna, potem moramo pogledati število brezposelnih v posameznih državah, bedo, ki jo predstavlja jo in skrbi, ki jih narodni skupnosti povzročajo. Moramo pogledati nadalje neprestano padanje izvoza, dohodkov in zaslužka ter naraščanje izgub, zaostankov in dolgov. Traino ne more tega vzdržati nobena, še tako močna in bogata sila. Moramo pa pogledati naposled tudi v poslovanje trgovcev in poslušati njihovo obupno izpraševanje, kdaj bo konec sedanje moreče stagnacije? Trgovcev je prav za prav najobčutljivejši barometer za naraščanje in padanje gospodarske krize!

Dr. Brüning pa je rekel v svojem govoru še nekaj drugega. Dejal je: »Če ohrani nemški narod dobre živce in stori vse za skupno obrambo, stavi tej obrambi na razpolago vse svoje sile, potem ne bo med prvimi, ki se bodo zrušili pod pezo bremen vseobče krize!« Nemški narod je s tem povedal po svojem šefu, da noče prvi propasti, da hoče storiti vse, da se ohrani. In to je dober nauk tudi za tiste narode, ki še niso tako obupno daleč kakor je nemški. Nauk, da je treba strniti vse sile, da bo mogoče prestatii vse, naj pride karkoli in kakorkoli. Nauk pa tudi, da se morajo vsi tako strnjeni narodi končno le združiti v silno armado reševalcev iz sedanjosti v bodočnost. Pot k rešitvi vodi samo preko združene Evrope in združenega človeštva vesoljnega sveta!

Prekinitev razorožitvene konference

Oster govor lorda Cecila — Razorožitvena konferenca se bo prekinila do novembra ali decembra

LONDON, 20. maja. Na včerajšnjem sestanku v Zenevi je lord Cecil odločno protestiral proti neodločnosti strokovnjakov glede ugotovitve, katero orožje je napadalno. Dejal je, da se skušajo izločiti nekatere vrste, ki se ne bi smele. Kaj je napadalno orožje, je bilo določeno že v mirovni pogodbi z Nemčijo, ko ji je bilo prepovedano imeti vojne ladje preko 10.000 ton teže, podmornice, tanke, premakljive topove preko 105 milimetrovskega kalibra ter vse vodne in suhozemske vojne avlone.

LONDON, 20. maja. »Morning Post« poroča iz Zeneve, da prevladuje v tamkajšnjih krogih vedno bolj mnenje, da

se mora razorožitvena konferenca prekiniti in odgoditi vsaj do meseca novembra. Predsednik Henderson je izjavil, da se uradno o tem še ni razpravljalo, nekatere delegacije so pa indirektno še omenile, da nima nobenega smisla v sedanjih negotovi politični situaciji nadaljevati razpravo o razorožitvi. Dogodki na Daljnem vzhodu in gospodarski zapletitjaji v srednji Evropi onemogočajo vsak sklep konference. Sodijo, da bo zato konference prekinjena in odgodena, čim se zaključi reparacijska konferenca v Lozani. Konferenca bi se zopet sestala v mesecu novembru ali pa v decembru.

OBNOVITEV FINANČNE KONTROLE NAD AVSTRILJO.

ZENEVA, 20. marca. Na današnji seji sveta Društva narodov se razpravlja o pismu avstrijskega zveznega kancelarja dr. Burescha tajniku Drumondu. Obenem je tudi seja zastopnikov onih držav, ki so dale poročstvo za posojilo avstrijski republiki. Države zastopajo Italijan Su-

vich, Anglež Niemoger, Nemeč Kentner in Američan Norman Dawls, pridelniki pa so jim tudi finančni strokovnjaki. Kakor se zdi, bo Društvo narodov uveljavilo odredbo od 9. marca l. 1925., ko je bilo Avstriji dovoljeno mednarodno posojilo, po kateri se avstrijska republika lahko zopet stavi pod posebno finančno kontrolo Društva narodov.

Japoska vlada po volji generalov

Novo vlado bo sestavil Suruki, če sprejme pogoje vojaškega sveta — Pogoji vojske — Kdo je organiziral „črnega zmaja“ Ruske vojne priprave

LONDON, 20. maja. Iz Tokia poročajo, da je vladna kriza zavzela take dimenzije, da se bo težko sestavila parlamentarna vlada. Mandat bo dobil najbrže predsednik konservativne stranke Suzuki. Kakor pa zatrjujejo v poučenih krogih, bo mogel sestaviti samo tako vlado, kakršno bo odobrila vojska. Sestava koalicijske vlade je izključena. Vojska zahteva vojaški kabinet, ki naj takoj uredi domače razmere in reši nujna gospodarska vprašanja. V tem smislu bi se revidiral sedanj davčni sistem, za kmečke dolgove bi se pa proglasil moratorij. Suzuki se s tem baje strinja.

TOKIO, 20. maja. Vrhovni vojni svet je odobril kandidaturu Suzukija za novega šefa vlade, če sprejme te-le pogoje: 1. Kabinet se mora sestaviti izključno iz članov stranke sejukaj. 2. Vlada mora začeti v Mandžuriji energično akcijo. 3. Pomagati mora kmetom in strožje obdavčiti bogataše. Suzuki bo pogoje sprejel.

TOKIO, 20. maja. Vojaški svet je dal dokončno dovoljenje za osnovanje vlade pod predsedstvom Suzukija, in sicer z izrecno nalogo, da bo v mandžurskem vprašanju absolutno nepopustljiva. Suzuki je sprejel vse zahteve in se že pogaja s strankami, posebno s stranko sejukaj za ministrska mesta.

V diplomatskih krogih zatrjujejo, da pomeni sprejem pogojev vojaškega sveta voljo napoved sovjetski Rusiji. Japonski vojaški krogi hočejo začeti borbo z Rusijo takoj, ker se boje, da bi vsako oklevanje koristilo samo sov-

jetom, ki bi se med tem lahko še bolj utrdili in pripravili. Japonska armada je na vojno popolnoma pripravljena in trdno prepričana, da bo Ruse porazila in izvedba stare zavojevalne načrte.

TOKIO, 20. januarja. List »Osaka Asakiki« pravi, da je bila organizacija »Črnega zmaja«, ki zahteva med drugimi tudi napoved vojne sovjetski Rusiji, ustanovljena s pomočjo sedanjega notranjega ministra Suzukija in vojnega ministra Arakija. Člani organizacije so tudi nekateri drugi ministri in generali, med njimi admiral Kodo in berlinski poslanik Honde.

BERLIN, 20. maja. Vest o sestavljanju nove japonske vlade po dosedanjem notranjem ministru Suzukiju in sprejetju pogojev vojaškega sveta je vzbudila v Moskvi veliko ogorčenje. Nova japonska vlada bo izrazito protirusko usmerjena. V sovjetskih vladnih krogih so prepričani, da se bo položaj na Daljnem vzhodu že v prihodnjih dneh do skrajnosti poostiril.

BERLIN, 20. maja. Večerni »Vorwärts« objavlja senzacionalno vest o pripravah Rusije za vojno. Po radiu so bili poklicani na orožne vaje letniki 1909; 1910 in 1911, kakor tudi oni vojaki letnika 1912, ki so bili oproščeni vaj, ker so zaposleni v važnih državnih podjetjih. Splošno sodijo, da je to že delna mobilizacija in priprava na vojno. Pri valah bodo sodelovali nadalje tudi prostovoljci organizacije »Ossaviohimax«. Stalin, ki je nameraval odpotovati na Krim, je odšel samo v neko vas pri Moskvi.

Vlada Herriota in Tardieuja

Zasebna pogajanja med zastopniki Herriota in Tardieuja Sodelovanje s socialisti je nemogoče

PARIZ, 20. maja. V tukajšnjih političnih krogih zatrjujejo, da je možnost sporazuma med Herriotom in Tardieujem vedno večja. Prvi stiki med obema voditeljema so že vzpostavljeni. Sinoči je namreč Tardieujev zaupnik, pravosodni minister Reynaud obiskal podpredsednika radikalne socialistične stranke Renaudela in z njim dolgo konferiral.

Iz tega sklepajo pariški listi, da se je pričelo zblizjevanje obeh strank za sestavo skupne vlade, ker pogajanja med Herriotom in Leonom Blumom niso uspela. Socialisti so stavili take pogoje, da jih radikalni socialisti ne morejo sprejeti. Dosedanja pogajanja

so pa le zasebnega značaja in njihov namen je, doseči sporazum v vseh bistveno važnih vprašanih.

Šele, ko bo ta sporazum dosežen, se prično uradna pogajanja, pri katerih se bodo reševale osebne zadeve glede razdelitve ministrskih portfeljev.

PARIZ, 20. maja. V radikalnih socialističnih krogih se je sinoči razširila vest, da nove vlade ne bo sestavil Herriot, temveč senator Sarraut, v poštev pa prideta tudi Reynold in Chautemps. Herriot bo postal zunanji minister in bo z lozansko konferenco tako zaposlen, da poslov ministrskega predsednika ne bi mogel opravljati.

RATIFIKACIJA NAŠIH POGODB V RIMU.

RIM, 20. marca. Ministrski svet je odobril zakonski načrt o potrditvi italijansko-jugoslovanskega sporazuma o sistematizaciji interesov zasebnih posestev in javnih ustanov v Istri, ki je bil sklenjen v Pulju 12. decembra l. 1930. Obenem je odobril tudi dopolnilni sporazum o italijansko-jugoslovanski trgovinski pogodbi, sklenjeni l. 1924 in obnovljeni 25. aprila letos v Rimu.

Vreme.

Današnja vremenska napoved (opol-dne): Sedanje vreme se bo še držalo.

Pri zapeki, motnjah pri prebavi, gorečici v želodcu, krvnih navalih, glavobolu, splošni slabosti vzemite zjutraj na tešče kozarec »Franz Josefove« grenčice. Po izkušnjah, nabranih na klinikah za notranje bolezni, je »Franz Josefova« grenčica izvanredno dobrodejno odvajalno sredstvo. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

VOHUNI

Iz tajnih arhivov.

S tem dejstvom se je seveda okoristila angleška tajna poročevalska služba.

Nekega večera sta se sprehajala stražnika wilhelmshavenske policije, Glauss in Jaenicke kot običajno po ulicah predmestja. Njihova pot je vodila tudi mimo hiše, ki je stala v prostranem vrtu. Toda nista opazila velikega, močnega moža, ki je stal med vrati in kadil pipo, dokler nista prišla tik do vrat. Neznanec ju je poklical in jima rekel, da jima hoče pojasniti neki vlog, ki je pred kratkim razburil vso policijo. Čudno pa je bilo to, da stražnika nista pokazala tistega navdušenja, ki bi ga lahko pričakovali pri tako važnem odkritju. Po mučnem premoru še-le je malomarno vzel Glauss beležnico in svinčnik v roke in vprašal po imenu krivcev.

Odgovor je povzročil pravcati vihar psovk in groženj, češ da bosta moža za tožila radi zlobnega obrekovanja policije. Tujca pa vse to ni prav nič razburilo, ampak je mirno ostal na svojem mestu in končno dejal, da bi bilo bolje, ako bi

vso zadevo uredili v hiši, kakor pa tu na prostem. Razburjeni stražnik se je pomiril in sledil s svojim tovarišem neznancu. Kaj se je tam odigralo, ni prišlo nikdar v javnost. Vendar pa je kljub različnim izpovedim verjetno to-le:

Prvič: Neznanec, ki se je imenoval Petersen, je bil fotograf in je imel izbozen in zelo občutljiv fotografski aparat.

Drugič: Jaenicke in Glauss sta bili dve garjavi ovci pri cesarski policiji. Petersen jima je pokazal sliko, na kateri je bilo videti neko dvorišče ponoči in pa oba možakarja, ki sta pravkar lezla skozi okno iz hiše, v kateri se je zgodil ta tako razburljiv vlog. Oba človeka in pa okolico je bilo na sliki jasno razbrati.

Petersen je bil videti zelo dober človek. Ne samo, da jima je obljubil, da o vlogu ne bo nihče ničesar izvedel, ampak jima je povrh še podaril precejšnjo vsoto denarja, da ne bi v bodoče zašla »s težavne poti poštemja«.

Teden kasneje je prebil stražnik Jaenicke večer s svojim tovarišem Ehlersom, ki je bil signalist na ladji S. M. S. »Von der Tanne«. Bržkone je imel precej denarja, ker je povabil svojega prija-

telja v zelo eleganten lokal. Pila sta pri večerji šampanjec, potem pa sta šla v neki varieté. Jaenicke je bil gostitelj. Ehlers ni mogel več brzdati svoje radovednosti, kajti Jaenicke je bil oženjen in oče več otrok, ter je pri tako pičli plači komaj živel in bil tudi precej zadolžen.

Jaenicke pa mu je razložil svojo neudarno srečo. Pred mnogimi leti se je neki njegov stric izselil v Ameriko in mu je sedaj zapustil lepo dolarsko premoženje. Bil je tako vesel, da je ponudil Ehlersu denar za balo in mu končno potisnil v roko cel šop bankovcev.

Signalist je bil namreč zaročen z njegovo svakinjo. Čeprav pa sta bila zmenjena že dolgo let, ni mogel Ehlers dosej prihraniti toliko denarja, da bi si lahko uredil stanovanje. Ves vesel je tekel k zaročenki, in nekega prostega popoldneva sta šla skupno v veliko trgovino pohištva.

Toda mlado dekle je imelo svojevrsten okus; denar, ki ga je dal Jaenicke svojemu prijatelju, je pošel. Toda Jaenicke je bil namignil, da lahko dobi še več, ako potrebuje. Nevesta se je dala spriču tega pregovoriti, da je vzela precej po-

hištva na kredit. Mislila je, da bo že prijatelj posodil, kadar bo račun predložen. Ehlers je končno pristal, in tako sta naredila preko dvatisoč mark dolga, preden je Ehlers sploh vedel, kaj se dogaja.

Med tem časom pa je Clauss obiskal prijatelja, ki je bil pri mestnem vodovodu nastavljen kot risar. Temu je rekel, da ima prijatelja, inženjerja, ki bi rad ponudil mestu neko posebno, od njega iznajdeno črpalko. Dalje ga je povprašal, kam bi se bilo treba v tem primeru obrniti.

Prijatelj risar mu je dal naslov šef-inženjerja.

Glauss je nato vprašal risarja, da-li bi bilo mogoče, da bi si njegov prijatelj najprej ogledal načrte, ter tako dobil vsaj malo vpogleda v vso stvar, in bi potem lažje in z večjim uspehom razpravljali o vsej zadevi. Toda risar je zmajal z glavom. Vodne naprave so bile v zvezi z mornariškimi in radi tega vojna tajra.

Spominajte se CMD

»V zadnjem času ne vidim več Marte na plesu.«
»Da, zdravnik ji je prepovedal predolgo sedenje.«

Iščem za graščino

na Hrvaškem zakonski par brez otrok od 45-48 let, žena samostojna kuharica, jako čista in marljiva, mož vešč v pospravljanju sob in drugega hišnega opravila. Plača Din 800 in vsa oskrba. Nastop takoj. Pismene ponudbe na Publicitas, Zagreb, Illica 9, pod števil. 30434. 1656

LISTNICA UREDNIŠTVA

Profesor. Vzgoja k svetovnemu nazoru? Tragično je pravzaprav, da se današnji duhovni boji sploh ne sučejo okoli tega vprašanja. Danes sploh ni več boja za svetovni nazor. Kako daleč že sega inferiornost človeka sedanosti, je najbolj značilno to, da se je mogla tuintam započeti propaganda za brezboštvo, kar predstavlja vendar nezasižano poseganje v duhovne pravice in svobodo vesti širokih slojev. — a da se nihče ni proti temu uprl. Vse je nekam ravnodušno, brezbrizno... Taka malomarnost javnosti oziroma narodov glede na duhovne in duševne vrednote je nevarno znamenje krize. V baš teh svetskonzornih stvareh uplivati na mladino, da izprevidi, kako jo hočejo zdaj od te zdaj od one strani duševno staviti pod varuštvo, to bi morala biti danes najvažnejša naloga vzgojitelja, ki se zaveda odgovornosti. Prava vzgoja je po našem mnenju tista, ki ustvarja mladini svetovni nazor na podlagi volje, usmerjene k določenemu cilju, notranje svobode in afirmacije duha.

Gospod V. v P. Vaša opazka je kakor dovtip, zakaj pes miga z repom? Zato, ker rep ne more migati s psom.

Radovedneži. Smo vse izvedeli, videli in slišali, a radi strogih predpisov nismo mogli o tem poročati.

Mejaš. Se bodo že spet pomirili. Strah ima velike oči in je na sredi votel, okoli kraja ga pa nič ni.

Politik. Zapomnite si to: V stiski se narod rad podvrže tudi najtršim ukrepom, če so storjeni v duhu socialne pravičnosti.

Jadranaš. Potrpite in zaupajte! Čas vzame, čas prinese. V spodbudo Vam citiramo verze Fr. K. Glzkeya:

Das Meer ist ewig, ahnungsweit.
Es duldet nicht versklavten Sinn.
Es hebt die Seele, flugbereit,
Zum würdevoll Befreiten hin.
Und aus sich selbst erhöht sich dann
Der Sinn, der Mut, die Pflicht, der
Mann!

Z dunajska razstave mačk

Na Dunaju je bila te dni otvorjena razstava mačk. Predstavljamo tu nekaj prijaznih muc in mucov.

Dražbeni oklic

V ponedeljek, dne 23. majnika t. l. ob 9. uri dopoldne bo v Mariboru, Trubarjeva ulica št. 9, nadaljevanje javne dražbe premičnin (sodov različne velikosti).

Pojasnila daje odvetniška pisarna dr. Antona Muleja v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 11. 1648

Pevsko društvo Planinca v Pekrah

priredi v nedeljo, dne 22. t. m.

domačo zabavo

s petjem v gostilni TOMŠE. 1658

naslopolki se sprejmejo

Kolo, novo, prvovrstno, prodam za vsako ceno, dalje gramofon v najboljšem stanju prodam za nizko ceno. Na obroke event. tudi. Ogledati v Tattenbachovi ulici 1/I. 1650

Posestva ali hiše od 35.000 dinarjev naprej prodaja Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30. 1660

Manjši trgovski lokal, najboljša točka Aleksandrove ceste, oddam v najem. Naslov v upravi. 1662

SVILA za spomlad

Pralna svila v brhkkih vzorcih Din 19'-.
Surova svila za bluze in obleke . 45'-.
Crepe mougole v vseh barvah . 60'-.
Crepe de Chine čista svila . 100'-90'-.
Apartne novosti v surovi svili, Georgette, pralni svili, svile za podloge, Douplion — Bourett — Schantung

preporočila v bogati izbiri
Tekstiliana Büdefeldt
preje F. Michelltsch
Maribor, Gosposka ulica 14

Sotra
najpreglednejša kartoteka
Soklič, Maribor Tel. 2510

Trajni kodri 100 Din, specialno trajno kodranje sivih in blondirank las, Marica Pozar, gledišiška frizerka, Vetrinška ul. 11. 1659
Halo!
V soboto in nedeljo prima govodina po Din 6 in 8, teletina po Din 8, svinjsko meso po Din 10, Tezno, Maistrova ulica 1, Vincenc Prš. 1664

ČITATELJI, KUPUJTE

vse svoje potreščine pri naših cenjenih

INSERENTIH

ČITATELJI!